

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Маліков В.В., д-р наук держ. упр., професор

Негаєва Г.В., здобувач вищої освіти

Шагун Є.М., здобувач вищої освіти

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Облікова політика підприємства та порядок її складання являє собою досить складний процес, який повинен не тільки передбачати вибір з кількох варіантів обліку, а й діяти в межах чинного законодавства.

Облікова політика підприємства є основою діяльності будь-якого підприємства оскільки визначає порядок ведення обліку, побудований на всебічному аналізі можливих варіантів. Тому питання її складання, особливо застосування наукових методологічних розробок на практиці, є актуальним і сьогодні.

Питання формування та реалізації облікової політики підприємств досліджувалися багатьма вченими, серед яких Ф.Ф. Бутинець, М.В. Кужельний, С.Л. Коротаєв, В.Г. Лінник, Е.С. Хендриксен, Л.З. Шнейдман та інші.

Проте, незважаючи на широке висвітлення наявних проблем та шляхів їхнього вирішення, а також методичних та методологічних розробок, питання застосування на практиці потребують подальшого вивчення.

Метою дослідження є розробка змісту облікової політики, який дозволить на практиці створити реально діючий документ, використовуючи досвід провідних вчених, та сприятиме підвищенню ступеня впорядкованості облікової роботи в цілому.

Порядок формування облікової політики розглядався багатьма вченими [1-8]. Хоча невирішених питань ще багато, основним з них для цілей практичного застосування є саме її конкретний зміст.

Облікова політика підприємства призначена, перш за все, для правдивого та повного висвітлення діяльності суб'єкта господарювання, що реалізується на практиці шляхом складання фінансової звітності.

З огляду на це автором вбачається доцільним виділяти наступні її розділи/підрозділи, додержуючись структури фінансової звітності:

- загальні положення;
- облік активів (нематеріальні активи, основні засоби та малоцінні необоротні матеріальні активи, запаси, фінансові інвестиції, гроші та їх еквіваленти, дебіторська заборгованість, витрати майбутніх періодів);
- облік власного капіталу;
- облік зобов'язань та забезпечень;
- визначення фінансового результату.

Розглянутий перелік питань, які мають бути висвітлені в обліковій політиці підприємства, можна вважати основним, але він не є вичерпним і залежить від наступних характеристик підприємства:

- розмірів;
- організаційно-правової форми;
- форми власності;
- видів господарської діяльності;
- інших факторів, які є специфічними для кожного підприємства.

З огляду на вищевикладене, в загальному вигляді питання, що мають бути відображені в обліковій політиці підприємства, за кожною статтею фінансової звітності повинні мати таку структуру.

Для складових активів, капіталу та зобов'язань:

- визначення;
- умови визнання;
- класифікація;
- первісна оцінка (за різними шляхами надходження);

– оцінка на дату балансу (зокрема, переоцінка та зменшення або відновлення корисності);

– оцінка при вибутті (за різними шляхами вибуття);

Для доходів та витрат:

– визначення;

– дата визнання;

– оцінка.

Крім того, слід звернути увагу на те, що теорія повинна не тільки створювати методологічні основи та пропозиції для складання облікової політики окремим підприємством, а й відповідати нормативним актам країни, в якій це підприємство здійснює свою підприємницьку діяльність.

Перелік посилань:

1. Шпак В.А. Облікова політика – складова організації бухгалтерського обліку. URL: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2009_6_1/pdf/203-205.pdf.

2. Юнацький М.О. Концептуальна основа формування облікової політики підприємства для цілей бухгалтерського обліку. URL: http://visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/6_3_2016ua/41.pdf.

3. Кір'ян С.М. Контроль відображення повноти господарської діяльності засобами облікової політики. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5439>

4. Слободяник Ю.Б., Хоменко Ю.О. Організація облікової політики в Україні: проблеми гармонізації. URL: http://uabs.edu.ua/images/stories/docs/K_BOA/slobodianik_018.pdf.

5. Коцупатрий М. Наказ про облікову політику: конкретний приклад спростить роботу. *Баланс–Агро*. 2012. № 48. С. 6–10.

6. Радіонова Н. Облікова політика як методологічна основа управління підприємством. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2015. № 2–3. С. 53–60.

7. Дерев'яно С. Як сформувати облікову політику підприємства. *Бухгалтерія в сільському господарстві*. 2015. № 5. С. 2–12.

8. Щирба М. Проблеми документального оформлення облікової політики підприємства та шляхи їх вирішення. URL: http://econa.at.ua/Vypusk_5/schyrba.pdf